

PRODUKTY WĘGLOPOCHODNE	NORMA BRANŻOWA	BN-75
	<i>o</i> -Krezol	0517-14
Grupa katalogowa X 32		

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest *o*-krezol otrzymywany przez rektyfikację kwasu karbолоwego wydzielonego z oleju karbолоwego oraz z fenolanów sodowych ze smół z węgla kamiennego.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. *o*-Krezol stosuje się do produkcji środków farmaceutycznych, ochrony roślin, dezynfekcyjnych, owadobójczych oraz do produkcji barwników, tworzyw sztucznych i lakierów.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Gatunki. W zależności od stopnia czystości różni się trzy gatunki *o*-krezolu oznaczone cyframi rzymskimi I, II i III.

2.2. Przykład oznaczenia *o*-krezolu gat. I:

o-KREZOL I BN-75/0517-14

3. WYMAGANIA I BADANIA

3.1. Wymagania ogólne. *o*-Krezol powinien być różową krystaliczną masą. Dla gatunków II i III dopuszcza się zabarwienie jasnobrażowe do brunatnego.

o-Krezol powinien się klarownie rozpuszczać w alkoholu etylowym, eterze i chloroformie oraz w wodnych roztworach alkaliów.

3.2. Wymagania fizyczne i chemiczne

Wymagania	Gatunki			Metody badań wg
	I	II	III	
a) Destylacja normalna — co najmniej 95% objętościowych powinno przedestylować w granicach, °C	2	5	10	PN-64/C-97054
	obejmujących temperaturę 191			
b) Woda, %, nie więcej niż	0,3	0,3	1,0	PN-66/C-04523
c) Temperatura krzepnięcia, °C, nie niższa niż	29,5	27,0	21,0	3.5
d) Olej obojętny %, nie więcej niż	0,2	0,4	—	PN-67/C-97080
e) Zasada pirydynowa %, nie więcej niż	0,5	0,8	—	PN-67/C-97080

3.3. Pobieranie próbek i przygotowywanie średniej próbki laboratoryjnej — wg PN-73/C-04333.

3.4. Oznaczanie temperatury krzepnięcia. Do cylindra pomiarowego z doszlifowanym korkiem pojemności 100 cm³ wlać 50 cm³ uprzednio stopionego i podgrzanego do temperatury około 50°C *o*-krezolu i dodać na każde 0,1% zawartości wody oznaczonej wg PN-66/C-04523 2 g gipsu wysuszonego w temperaturze 150°C przez 2 godz.

Całość wstrząsać energicznie przez 5 min, po czym cylinder z zawartością wstawić do suszarki o temperaturze 50°C na 10 min w celu opadnięcia gipsu, po czym cylinder wyjąć i do próbki o wymiarach 25×150 mm zlać 25 cm³ odwodnionego *o*-krezolu.

Próbkę zamknąć korkiem z osadzonym w nim termometrem o zakresie temperatur 0–50°C i działce elementarnej 0,1°C i całość umieścić w korku próbki o wymiarach 38×160 mm, po czym ochłodzić próbkę do temperatury o 1°C poniżej przewidywanej temperatury krzepnięcia *o*-krezolu.

Po wprowadzeniu kryształka (zaszczepieniu) temperatura wzrasta aż do osiągnięcia temperatury krzepnięcia.

Za temperaturę krzepnięcia należy przyjąć najwyższą odczytaną temperaturę, która utrzymuje się w ciągu co najmniej 2 min.

Za wynik należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej dwóch oznaczeń nie różniących się między sobą więcej niż o 0,2°C.

3.5. Interpretacja wyników. Wyniki wszystkich oznaczeń należy podawać z dokładnością określoną w wymaganiach, po zaokrągleniu uzyskanych wartości wg PN-70/N-02120 p. 3.3.2 (metoda Z).

3.6. Zaświadczenie o wynikach badań. Producent jest obowiązany przedstawić odbiorcy zaświadczenie o wynikach badań stwierdzające zgodność produktu z wymaganiami normy.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

o-Krezol należy pakować, przechowywać i transportować zgodnie z PN-70/C-07960 załącznik 20.

Informacje dodatkowe

K O N I E C

Zgłoszona przez Zjednoczenie Przemysłu Rafineryjnego i Petrochemicznego PETROCHEMIA
Ustanowiona przez Dyrektora Naczelnego Zjednoczenia Przemysłu Rafineryjnego i Petrochemicznego PETROCHEMIA
dnia 8 stycznia 1975 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 października 1975 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 7/1975 poz. 19)

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Zakłady Koksochemiczne HAJDUKI w Chorzowie.

2. Istotne zmiany w stosunku do PN-62/C-97033

- a) obniżono zawartość olejów obojętnych,
- b) poszerzono postanowienia dotyczące pakowania, przechowywania i transportu powołując PN-70/C-07960,
- c) ujednociono wymiary próbek przy oznaczaniu temperatury krzepnięcia zgodnie z wymaganiami ISO,
- d) wprowadzono postanowienia dotyczące zaokrąglania wyników oznaczeń oraz zaświadczenie o wynikach badań.

3. Normy związane

PN-73/C-04333 Produkty węglowodorne. Pobieranie próbek i przygotowywanie średniej próbki laboratoryjnej
PN-66/C-04523 Oznaczanie wody metodą destylacyjną

PN-70/C-07960 Produkty węglowodorne. Pakowanie, przechowywanie i transport

PN-64/C-97054 Produkty węglowodorne. Destylacja normalna metodą Krammera-Spilker

PN-67/C-97080 Produkty węglowodorne. Oznaczanie zawartości olejów obojętnych i zasad pirydynowych

PN-70/N-02120 Zasady zaokrąglania i zapisywania liczb

Dotychczas obowiązująca PN-62/C-97033 zostaje unieważniona z dniem 1 października 1975 r.

4. Normy zagraniczne

Japonia JIS K 2451 — 1979 Crezole and cresylic acid

NRD TGL 3321-63 Phenole und Kresole

ZSRR GOST 11312-65 Технический о-крезол из каменноугольной смолы

5. Autor projektu normy — mgr inż. Wanda Zientek, Zakłady Koksochemiczne HAJDUKI w Chorzowie.